

Květy olejnin

aktuální informace najdete na www.spzo.cz

ročník XVII. číslo 13

ISSN 1213 - 1989

září 2012

V tomto čísle najdete

- Zveme vás do Hluku 2012 – str. 1
- Sklizeň řepky a marketing – str. 2
- Stav porostů řepky a ošetření přerůstajících porostů – str. 3

HLUK 2012

letošní konference Systému výroby řepky v Hluku se bude konat

ve dnech 21. a 22.11. 2012 (středa a čtvrtek).

Pozvánky s programem budou odesílány v týdnu od 22. do 26.10. 2012.

V případě, že pozvánku neobdržíte (pošta není vždy spolehlivá), obraťte se, prosím, na svého regionálního agronoma.

Program konference:

Aktuální problémy zemědělství v České republice a v EU

Výsledky pěstování řepky v roce 2012

Výsledky odrudových pokusů

Výskyt škůdců řepky

Choroby řepky

Výživa a hnojení řepky

Novinky v regulaci plevelů

Regulace porostů řepky

Ekonomika pěstování řepky

Využití řepky na bionaftu a oleje

Pěstování slunečnice a máku

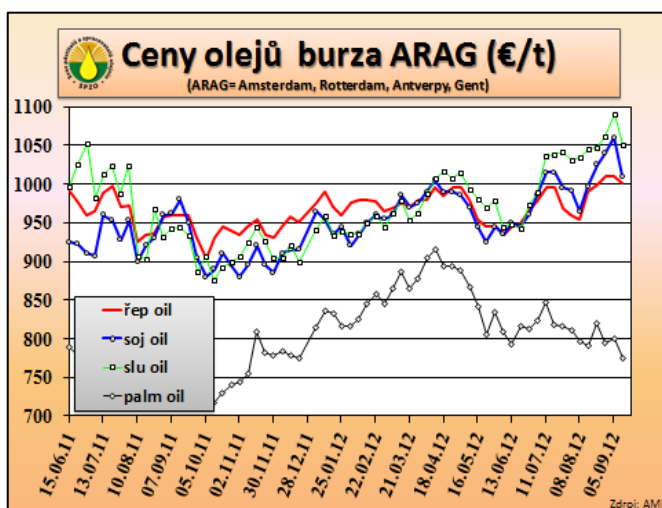
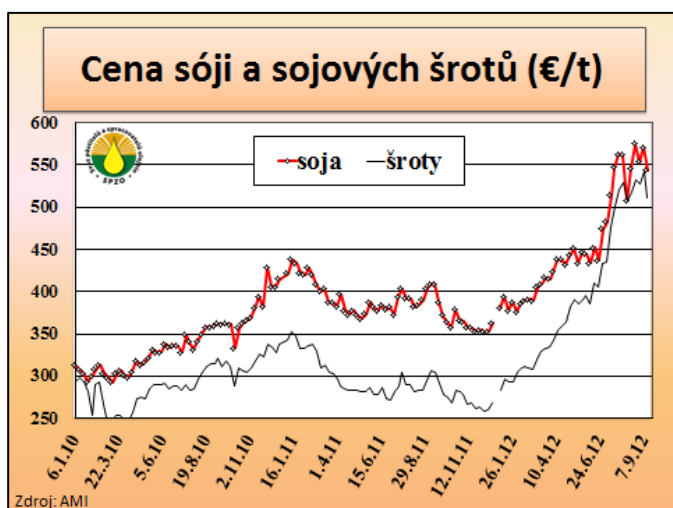
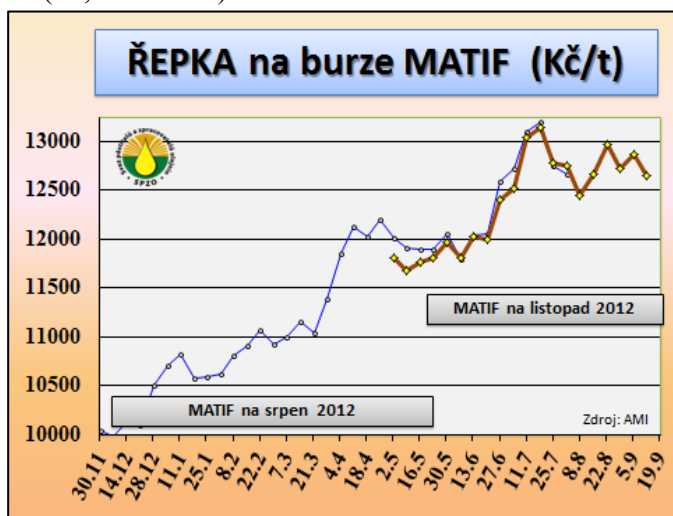
- **Oil World** upřesňuje sklizeň, EU - 27 produkce řepky pouze 18,89 mil. tun (loni 19,22), zpracování během čtyřech let kleslo z 23 mil. tun na 21,16, zásoby meziročně klesly o 20 %. Největšími importéry řepky budou EU, Čína, Japonsko a Mexiko.
- **Velká Británie** - sklizeň ozimé řepky v Británii je u konce. Zbývají už jen některá pole na severu Anglie a ve Skotsku. Průměrný výnos je nyní odhadován na 3,4 - 3,6 t/ha, rekordní produkce z roku 2011 ale dosaženo nebude. Obsah oleje je s 40 - 45 % podprůměrný. Celkově se očekává produkce ve výši téměř 2,5 mil. t. Z toho bude asi 500 000 t k dispozici pro export. Sklizeň jarní řepky tolik nepokročila. Dosud bylo sklizeno teprve 23 % plochy. Průměrný výnos by se měl pohybovat v rozmezí 2,2 - 2,8 t/ha. Domácí trh je prozatím nasycen, ceny jsou pod tlakem a spadly o 2 - 4 EUR/t. Za okamžité prodeje je požadováno 477 - 485 EUR/t, ceny na listopad jsou 490 - 493 EUR/t.
- **Kanada** - rekordní sklizeň kanadské řepky (15,7 mil. tun) bude snadno absorbována trhem.

Silná poptávka udržuje zásoby na nízké úrovni, jenom Čína může importovat 3,0 mil. tun.

- **Čína** - v srpnu Čína dovezla přibližně 4,4 mil. t sóji, čímž klesl její import na 6-měsíční minimum. Došlo k tomu v důsledku rekordních cen a malého množství volné sóji na světovém trhu. Patrně se nyní zaměří na import řepky a bude se snažit tak pokrýt svou velkou poptávku po olejinách. Čína bude muset snížit v příštích 5 - 6 měsících dovoz sóji nejméně o 4 mil. tun proti předchozímu roku.

Osev olejnin pro sklizeň 2013

- **Německo** - pod vlivem vysokých cen došlo ke zvýšení osevní plochy ozimé řepky o cca 15 %.
- **Ukrajina** - podle informací od ukrajinského ministra zemědělství byla na Ukrajině na počátku září zasetá ozimá řepka na 566 000 ha, což odpovídá 60 % plánované plochy. Pro sklizeň v roce 2013 by mělo být zaseto 0,9 mil. ha řepky.
- **Zemědělci v Jižní Americe** pravděpodobně zvýší výsev sóji výrazněji, než se očekávalo. Pokud to počasí dovolí, produkce sóji by mohla být posílena o 35 milionů tun na nové maximum 150 mil. tun.
- **Brazílie** - očekává se rekordní úroda sóji. Předpovězeno bylo 82 mil. t, tedy o 24 % víc než v 2011/2012, protože se zvýšila velikost oseté plochy o 2,9 mil. ha na 27,9 mil. ha. Zemědělci chtějí pěstovat sóju v důsledku vyšších cen na co největší ploše, dokonce i na úkor kukuřice. V Brazílii (stát Rio Grande do Sul) bude sklizeň sóji pravděpodobně již zahájena na konci ledna, o 4 - 6 týdnů dříve než obvykle, v návaznosti na časnější setí sóji již v září.

STAV POROSTŮ ŘEPKY V ZÁŘÍ 2012

Ing. Josef Škeřík, CSc., Ing. Karel Sypták, SPZO

Situace na polích velmi připomíná podzim roku 2011. Počasí v červenci a v srpnu umožnilo poměrně včasnou sklizeň předplodin, a tak brzy začalo setí řepky. V některých regionech dokonce už na konci července a selo se v podstatě v průběhu celého srpna. Vývoj porostů je však v jednotlivých regionech a po jednotlivých termínech setí rozdílný.

V Čechách a na severní Moravě počasí řepce přálo, prvně seté porosty přes relativně značné suchu pěkně vzešly. V Čechách pršelo z 31.8. na 1.9. a napršelo 15 - 50 mm, na střední Moravě výrazně zapršelo také 1.9. (15 - 30 mm) a v obou moravských regionech pak plošně 13.9. (50 - 80 mm). To, spolu s teplým průběhem 1. poloviny září, mělo u řady porostů za následek sklon k přerůstání, poněvadž hodně porostů již v průběhu první poloviny září dorostla do fáze 4 - 8 listů. Pokud ještě nebyly tyto porosty ošetřené, je nutné v těchto situacích **nekompromisní použití plných dávek** těch nejlépe fungujících přípravků určených k regulaci porostů.

Vedle těchto porostů je menší část řepok z různých příčin (sucho, hroudy atd.) značně nevyrovnaná a jsou v nich rostliny od děložních lístků přes 3listé až po rostliny přes 6 listů velké. K těmto porostům je třeba přistupovat citlivě a volit přípravky s méně razantním regulačním účinkem, nebo ještě lépe dávky redukovat a rozdělit na více aplikací.

Hnojení dusíkem na podzim

V letech s dlouhou vegetační dobou na podzim se pravidelně stává, že dochází k vyčerpání dusíku z půdního profilu a rostliny už v 2. polovině října začínají strádat jeho nedostatkem. Je třeba si uvědomit, že střední a silné porosty odčerpají více jak 70 kg N z ha. Tam, kde nebylo provedeno hnojení N při zakládání porostu, je možné doplnit

chybějící dusík v závěru podzimní vegetace amidickou formou dusíku se stabilizátorem ureázy, který zabezpečí prosycení kořenové zóny amonným dusíkem bez poklesu zimuvzdornosti.

V případě zakládání porostů bezorebnými technologiemi je hnojení dusíkem běžnou součástí technologie a k hnojení se přistupuje buď v průběhu předset'ové přípravy nebo brzy po vzejití porostu. Vzhledem k vysokým teplotám, které v tomto období panují, je dobré při aplikacích na povrch půdy volit jinou než amidickou formu dusíku. Určitou komplikací při volbě výše dusíku a jeho rovznění v průběhu podzimní vegetace představuje dodržení zásad nitrátové směrnice, která povoluje použití 40 kg N / ha, když v řadě případů je zřejmé, že porosty by vyžadovaly vyšší hnojení. Je proto na agronomovi v jakém termínu a v jaké formě, se znalostí místních poměrů, použije toto relativně malé množství dusíku s co nejlepším efektem.

Choroby a škůdci

Zdravotní stav řepok je zatím dobrý. Místy se vyskytuje **plíseň zelná** a **Phoma**, ale zatím jen velmi málo. Ale vývoj počasí může dalšímu rozvoji chorob napomoci. **Dřepčící, osenice, pilatky, a housenky bělásků** se vyskytovaly lokálně.

Po deštích na počátku září se v některých regionech objevil silný výskyt **slimáků** a po jejich žíru došlo a stále dochází i k zaorání některých porostů. Zdá se, že dalším velkým problémem budou v některých lokalitách **hraboši**. Při jejich hubení je nutné dodržovat vyhlášku 327/2004 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, která byla vyhláškou č. 33/2012 Sb. ze dne 19.1.2012 novelizována. Podle ní je potřebné aplikaci hlásit dotčeným chovatelům včel a místně příslušnému obecnímu úřadu.

Regulace bujných porostů řepky na podzim 2012

Ing. Jaromír Šaroun, SPZO

Letošní průběh vývoje porostů řepky velice připomíná loňský stav. Příznivé počasí v průběhu žni úrychlilo žňové práce a úklid slámy. Plochy pod řepku byly vesměs včas uklizeny. Většina porostů byla založena včas. V oblastech, kde navíc přišla nějaká vlaha po zasetí, tyto porosty poměrně rychle vzešly. U těchto se začíná opakovat problém loňského roku, kterým byl poměrně rychlý vývoj spojený s tvorbou velkých listových čepelí. Správným rozhodnutím agronoma v této situaci bylo

použití dělené aplikace regulátorů růstu, kdy první cca polovina registrované dávky zvoleného přípravku byla aplikována ve fázi 3 - 4 pravých listů řepky a další, zbylá část byla aplikována při 5. - 7. pravém listu porostu. Tyto porosty zatím, a to i přes to, že se jejich listová plocha vyvíjí velice rychle a bujně, nevykazují známky přerůstání. Přesto je zapotřebí i tyto porosty nepouštět ze zřetele. Při současné předpovědi vývoje počasí i u nich může dojít k prodlužovacímu růstu.

Hlavně se to týká porostů založených po obilní předplodině s nízkým výnosem, která i přes vysoké obsahy N-látek v zrna zanechala v půdě dostatek dusíku, který podporuje tvorbu dlouhých řapíků a velkých listových čepelí. Ty budou příčinou zastínění vegetačních vrcholů, které se budou snažit prodlužovacím růstem si zajistit dostatek světla.

Důležitým rozhodnutím, které ovlivní další vývoj porostů, je v takovýchto případech - **kdy se porost, i přes doposud provedenou regulaci nadále bujně vyvíjí a začíná se díky jeho nadměrné listové ploše zvyšovat jeho výška** - okamžitě další posílení regulačního účinku, a to ještě před počátkem prodlužování vegetačních vrcholů.

Nejúčinnějším řešením je aplikace přípravku Caryx, podle stavu porostu v dávce 0,5 - 1,0 l/ha. Problém nastává v případě, že tento

přípravek byl použit již k první regulaci (registrovaná dávka na podzim je 1,0 l/ha). Pokud je zbývající část povolené dávky menší než 0,5 l/ha, pak je vhodné ji použít ve směsi s CCC, a to v dávce 1,0 - 2,0 l/ha.

Řešením je rovněž použití přípravků na bázi tebuconazole (Lynx, Horizon, Orius, Ornament, Staccato) nebo Caramby, a to v dávkách podle stavu porostu 0,7 - 1,0 l/ha. Pro zvýšení jistoty účinku je opět vhodné, u extrémně rostoucích porostů, použít směs s 1,0 - 2,0 l/ha CCC.

Při použití přípravků obsahujících účinnou látku chlormequat upozorňujeme na zákaz zkrmování a potravinářského zpracování ošetřených plodin. Při již dříve prováděných pokusech byla zjištěna i velice dobrá účinnost přípravku Moddus v dávce 0,5 - 0,7 l/ha. Tato aplikace je však v současné době registrována pouze pro jarní využití.

Použití listových hnojiv a stimulátorů na podzim

Ing. Josef Škeřík, CSc., SPZO

Podzimní období je rozhodující pro úspěšné pěstování řepky. **Jako velmi důležitý parametr** se v posledních letech projevuje **velikost a hloubka kořenového systému**, které vedle dostatečného příjmu živin ovlivňují mrazuvzdornost a suchovzdornost. Mrazuvzdornost také ovlivňuje optimální výživa, zvláště draslíkem a borem.

Pro dosažení velkého kořenového systému a optimálního stavu porostu je vhodné v podzimním období využít vedle regulace porostu i listová hnojiva a stimulatory růstu. Aplikace přes list je účinná, i když podmínky pro příjem živin nejsou příznivé, např. za sucha.

Dodáním živin a biologicky aktivních látek na list dochází k tvorbě většího množství stavebních a energetických látek. Tím je podporován růst listové plochy a tvorba kořenového systému.

Aplikace v době 4 – 6 listů (možno s fungicidy a RR) znamená u slabších porostů posílení jejich růstu, u silnějších porostů udržení aktivity listové plochy a intenzivní zakládání výnosotvorných prvků.

SPZO zkouší již řadu let podzimní aplikaci listových hnojiv a stimulatorů jak v maloparcelkových, tak i v poloprovozních pokusech na několika lokalitách, a to jak u normálně, tak i pozdně setých porostů. Získané výsledky jsou velmi příznivé a jsou každoročně uváděny **ve Sbornících z Hluku**, případně **ve Stanovisku k pesticidům** a jsou prezentovány na jarních seminářích SPZO.

Ve zkratce proto uvádím jen krátký výčet odzkoušených a doporučených stimulatorů a hnojiv - **Agrosol, Amalgerol, Borosan Forte, CarbonBor, Energen Aktivátor, Ferti B, Hergit, Hycol B, Lignohumát, PRP EVB, Sulfika, Retafos, Rexan, Terra-Sorb, Trisol, Yaravita Bor** a další. Zkoušeli jsme s úspěchem i roztok močoviny a cukru.

V letošním roce bychom u silných - přerůstajících porostů, pro lepší přezimování, doporučili hlavně aplikaci hnojiv s obsahem boru.

U slabších – později a nevyrovnaně vzcházejících porostů je v současné době výhodnější aplikace látek obsahujících stimulatory.

© Květy olejin - tiskovina pro členy Svazu pěstitelů a zpracovatelů olejin (SPZO) ISSN 1213 - 1989

Ročník XVII., Květy olejin č. 13, uzávěrka 20.9.2012

Vydává: Svaz pěstitelů a zpracovatelů olejin, Jankovcova 18, 170 37 Praha 7

IČO - 00539406

E-mail: skerik@spzo.cz, tel: 283 099 511, www.spzo.cz

Adresa pro doručování pošty: SPZO, Na Fabiánce 146, 182 00 Praha 8 - Březiněves

Redakční a grafická úprava: Ing. Josef Škeřík, CSc.

Tisk: Garret - Kostelec n. Č. lesy

Odesílatel: SPZO Jankovcova 18, 170 37 Praha 7

O.P.

P.P.

124 034/2002

281 63

Kostelec n. Č. lesy